

11. számú előterjesztés

Egyszerű többség

ELŐTERJESZTÉS

Dombóvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2019. szeptember 12-i rendkívüli ülésére

Tárgy: Egyedi dombóvári természeti értékek, képződmények és a védelmüket szolgáló területek természeti emlékké minősítése

Előterjesztő: Szabó Loránd polgármester

Készítette: Polgármesteri és Jegyzői Iroda

Tárgyalta: Bizottsági állásfoglalás nélkül javasolt napirendre venni

Tanácskozási joggal meghívott: -

Készítő részéről ellenőrizte:

Ilia Anita irodavezető, Polgármesteri és Jegyzői Iroda

Költségvetési, pénzügyi-gazdálkodási szempontból ellenőrizte:

Kovács Gyula irodavezető, Pénzügyi Iroda

Törvényességi szempontból ellenőrizte:

dr. Szabó Péter jegyző

Tisztelt Képviselő-testület!

Dombóvár város életében kiemelt jelentősége van a természet védelmének, a védett értékek fenntartásának, fejlesztésének és bemutatásának. Ezt a célt szolgálja két helyi dokumentum is, melyek a következők:

- Dombóvár város Természetvédelmi Alaptervéről szóló 43/2015. (XII. 18.) önkormányzati rendelet,
- Dombóvár Város Természetvédelmi Alapterve 2015-2020 (a továbbiakban: Természetvédelmi Alapterv), és Dombóvár város helyi jelentőségű természeti területeinek és értékeinek védelméről szóló 42/2015. (XII. 18.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: önkormányzati rendelet).

A fenti dokumentumok tartalmazzák a helyi jelentőségű természeti területek és értékek listáját természetvédelmi jelentőségükkel, jellemzésükkel, adataikkal, védett fajaikkal, és meghatározzák a természetvédelmi kezelésüket is.

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) 28. § (1) szerint védett természeti terület 4 kategóriába sorolható a védelem kiterjedtségének, céljának, hazai és nemzetközi jelentőségének megfelelően:

- a) nemzeti park,
- b) tájvédelmi körzet,
- c) természetvédelmi terület,
- d) **természeti emlék.**

A fenti 4 kategória közül az önkormányzat helyi rendeletében megjelölésre kerültek a természetvédelmi területek, melyek ezáltal helyi védelem alá kerültek.

Jelen előterjesztés célja a helyi természeti emlék kategóriára történő jelölés. Dombóvár és a környező települések Tolna megyéhez viszonyítva kiemelkedően gazdagok különleges és védett természeti értékekben, ritka és védett élőhelyekben, zöldfelületekben, építészeti emlékekben és kultúrtörténeti kincsekben is.

A Tvt. 28. § (5) szerint **természeti emlék valamely különlegesen jelentős egyedi természeti érték, képződmény és annak védelmét szolgáló terület.** A vonatkozó jogszabály értelmében forrás, víznyelő, kunhalom, földvár a törvény erejénél fogva természeti emléknek minősül. Azonban ahhoz, hogy e védettségi kategória érvényre jusson, az illetékes szakhatóság jóváhagyása szükséges. Azok a természeti értékek, melyek országos vagy helyi védelem alatt állnak, természetvédelmi területen találhatóak, védettségük miatt nem kerülhetnek a természeti emlék kategóriába.

Az alábbiakban a természeti emlék kategóriára javasolt természeti értékek bemutatása következik, melyek egyike sem található országos vagy helyi védett természetvédelmi területen.

1. A Nyerges és Szőlőhegy közötti völgy forrásai

Helye: a Nyerges és Szőlőhegy közötti völgy az árapasztó felett

Helyrajzi száma: 7746, 7742/6

GPS koordinátái: N 46° 20,6873' E 18° 05,9417' N 46° 20,6348' E 18° 06,0373'

Tulajdoni helyzete: magántulajdon

A természetvédelmi jelentőség rövid bemutatása: a Nyerges és a Szőlőhegy közötti völgy árapasztó feletti részének alján, egymástól alig 30-50 méterre két állandó és egy időszakos jellegű forrás fakad. Az egyik forrás téglával kirakott foglalása jelzi, hogy korábban ivóvíznyerésre is használták. A kis vízhozamú források a horgásztó táplálásában fontos szerepet játszanak. Értéküket emellett elsősorban korábbi használatukhoz kötődő kultúrtörténeti jelentőségük adja.

Veszélyeztető tényezők: aktuális és potenciális veszélyeztető tényező a felettük lévő erdő tarvágással történő kitermelése.

2. Szent Anna-forrás

Helye: Szőlőhegy, Kápolna utca, a Szőlőhegyi kápolnánál

Helyrajzi száma: 7310

GPS koordinátái: N 46° 21,112' E 18° 6,357'

Tulajdoni helyzete: magántulajdon

A természetvédelmi jelentőség rövid bemutatása: Kis vízhozamú forrás, amelynek jelentőségét elsősorban a hozzá kötődő hagyomány adja. A forrásvíznek gyógyító hatást tulajdonítanak. A forrás a hozzá kötődő hagyományokkal összefüggésben búcsújáró helyévé vált, amelyet elsősorban a térségből keresnek fel. A jelenlegi Szent Anna oltalmába ajánlott kápolnát 1870-ben építették.

A természetvédelmi érték jellege és minősítése: helyi jelentőségű víztani érték, helyi jelentőségű kultúrtörténeti érték.

3. 61-es főút menti hárs fasor

Helye: 61-es főút (Birkamajor)

GPS koordinátái: N 46° 25,707' E 18° 9,221' (É), N 46° 24,369' E 18° 8,955' (D)

Megtalálható fafaj: hárs

Jellemzése: kétoldali fasor; egységes, de helyenként hiányos

Állapot: megfelelő

Jelentősége: Távolatilag az É-i településkapu hangsúlyos eleme lehet.

Veszélyeztetettsége: légszennyezés, az út menti fasorok kivágása az utóbbi időben felerősödött, de ez a fasor nem balesetveszélyes

4. Szőlőhegyi Dóry-kúria kertje

A fenti természeti értékek védetté nyilvánítását a települési önkormányzat készíti elő, melyet az illetékes jegyzőnek szükséges megküldenie a működési területével érintett nemzeti park igazgatóságnak (Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságnak), mely

szervezet nyilatkozik arról, hogy kívánja-e a területet országos jelentőségű védett természeti területté nyilvánítani. Amennyiben nem, megküldi jóváhagyó nyilatkozatát. Ezt követően van lehetősége az önkormányzatnak a védetté nyilvánítás folyamatának folytatásához. Ennek következő lépése a terület tulajdonosai véleményének megismerése érdekében szervezett egyeztető tárgyalás és helyszíni szemle, - valamennyi érdekelt hatóság meghívásával. Az érintettek véleményének ismeretében az önkormányzat összeállítja a természeti emlék új kategóriával kiegészített rendeletmódosítás tervezetét a természeti emlékekre vonatkozó kezelési irányelvek meghatározásával, és a tulajdonosi írásbeli nyilatkozatokkal együtt a képviselő-testület elé terjeszti, mely elfogadását követően él a természeti emlék védettségi kategória.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet, hogy támogassák a határozati javaslat elfogadását!

Határozati javaslat helyi természeti értékek természeti emlékként történő minősítéséről

1. Dombóvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete támogatja az alábbi dombóvári természeti értékek természeti emlékké történő minősítésének kezdeményezését az alábbi helyszíneken:
  - A Nyerges és Szőlőhegy közötti völgy forrásai
  - A Szent Anna-forrás
  - A 61-es főút menti hárs fasor
  - A szőlőhegyi Döry-kúria kertje
2. A Képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert, hogy a természeti emlékre javasolt természeti értékek listáját terjessze fel a területileg illetékes Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság számára jóváhagyás céljából.
3. A Képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy a 2. pont szerinti jóváhagyást követően az érintett ingatlantulajdonosokkal folytassa le a védetté nyilvánításhoz szükséges egyeztetéseket, és terjessze a Képviselő-testület elé a Dombóvár város helyi jelentőségű természeti területeinek és értékeinek védelméről szóló 42/2015. (XII. 18.) önkormányzati rendelet módosításának tervezetét.

Határidő:

2019. október 15. – a természeti értékek természeti emlékké nyilvánításának felterjesztésére a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatósághoz

2019. decemberi rendes képviselő-testületi ülés – a Nemzeti Park Igazgatóság jóváhagyását követően a 42/2015. (XII. 18.) önkormányzati rendelet módosításának tervezete képviselő-testület elé terjesztésére

Felelős: Polgármester

Végrehajtásért felelős: Polgármesteri és Jegyzői Iroda

Szabó Loránd
polgármester